

DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2025.01.740>

JEL classification: M41, D24

UDC: 658:338.3:657/63

Олександр СЕМЕНОВ

здобувач PhD,

кафедра обліку, аудиту та оподаткування,

Державний біотехнологічний університет, Україна

E-mail: 4unxam@gmail.com

ORCID ID: 0009-0002-0419-1986

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ВИРОБНИЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ

АНОТАЦІЯ

У сучасних умовах зростання невизначеності зовнішнього середовища, ресурсних обмежень, технологічних трансформацій та необхідності підвищення стійкості підприємств актуалізується проблема формування ефективного інформаційно-аналітичного забезпечення стратегічного розвитку виробничого потенціалу. Традиційні підходи до використання облікової інформації переважно орієнтовані на ретроспективне відображення господарських операцій, що обмежує можливості прогнозування, оцінювання альтернатив і прийняття стратегічних управлінських рішень.

Метою статті є обґрунтування теоретико-методичних засад формування інформаційно-аналітичного забезпечення стратегічного розвитку виробничого потенціалу підприємства з урахуванням динамічних змін зовнішнього середовища та обмеженості ресурсів.

У процесі дослідження використано методи системного підходу, узагальнення, порівняння, структурно-логічного аналізу, індексного методу, нормування показників, а також елементи інтегрального оцінювання. Застосування зазначених методів дозволило сформувати логіку взаємозв'язку між обліковою інформацією, аналітичними індикаторами, прогнозними розрахунками та управлінськими рішеннями.

Обґрунтовано доцільність формування інтегрованої інформаційно-аналітичної системи, яка поєднує облікові, аналітичні, прогнозні та управлінські компоненти в єдиному інформаційному контурі. Запропоновано структурно-логічну модель трансформації первинної облікової інформації у систему стратегічно орієнтованих показників. Розроблено інтегральний індекс виробничого потенціалу, що включає ресурсний потенціал, ефективність використання, інноваційний розвиток і організаційний потенціал. Уточнено порядок його формування через нормування показників, визначення вагових коефіцієнтів та інтерпретацію результатів. Наведено приклад розрахунку інтегрального індексу на умовних даних, що підтверджує можливість практичного використання запропонованого підходу. Рекомендовано інформаційно-аналітичну систему підтримки стратегічного управління виробничим потенціалом підприємства, яка функціонує як замкнений цикл трансформації облікових даних у управлінські рішення із забезпеченням зворотного зв'язку.

Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості використання запропонованої інформаційно-аналітичної системи та інтегрального індексу для моніторингу стану виробничого потенціалу, виявлення його слабких компонентів, оцінювання динаміки розвитку та обґрунтування стратегічних управлінських рішень щодо модернізації виробництва, оптимізації ресурсів і підвищення конкурентоспроможності підприємства.

© Олександр Семенов, 2025

Отримано: 04.02.2025 р.

Рекомендовано до друку: 16.02.2025 р.

Опубліковано: 26.03.2025 р.

Ця стаття розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0, яка дозволяє необмежене повторне використання, розповсюдження та відтворення на будь-якому носії, за умови правильного цитування оригінальної роботи.

Як цитувати: Семенов О. Інформаційно-аналітичне забезпечення стратегічного розвитку виробничого потенціалу. *Економічний аналіз*. 2025. Том 35. № 1. С. 740-751. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2025.01.740>

Ключові слова: інформаційно-аналітичне забезпечення; виробничий потенціал; стратегічний розвиток; облікова інформація; аналітичні показники; інтегральний індекс; управлінські рішення.

Вступ

За умов зростаючої обмеженості ресурсів в економічному середовищі актуалізується необхідність формувати інтегровані інформаційно-аналітичні системи, здатні забезпечити обґрунтованість стратегічних управлінських рішень щодо розвитку виробничого потенціалу підприємств. Існуючі підходи до використання облікової інформації на практиці переважно є орієнтованими на ретроспективний аналіз, що обмежує можливості прогнозування, моделювання альтернатив і підтримки довгострокових управлінських рішень. У зв'язку із цим, особливої наукової та практичної значущості набуває розроблення методичного інструментарію щодо трансформації первинних облікових даних у систему аналітичних показників, інтегрованих у контур стратегічного управління виробничим потенціалом.

Огляд літератури

Питання формування інформаційно-аналітичного забезпечення управління підприємством у науковому полі є предметом дослідження як українських, так і зарубіжних науковців. У вітчизняній науковій літературі значну увагу приділено дослідженню сутності, структури та функцій інформаційно-аналітичного забезпечення. Зокрема, у працях таких науковців: І. Хвальчик, С. Василішина, В. Жука, Т. Житник, Л. Кіндрацької, І. Лазаришиної, О. Федірець, Н. Побережної, Є. Мниха, І. Свиноус, Н. Тюріної, Т. Назарчука та інших. Зарубіжні науковці (П. Баклі, Дж. Даннінг, Р. Коуз, П. Кругман та ін.) розглядають інформаційно-аналітичні системи у контексті розвитку міжнародного бізнесу, теорії трансакційних витрат, інституційної економіки та глобальних конкурентних стратегій.

Водночас, незважаючи на значну кількість наукових праць, недостатньо розробленими залишаються питання інтеграції облікових даних у систему стратегічного управління виробничим потенціалом, а також формування комплексних інформаційно-аналітичних

систем, орієнтованих на прогнозування та підтримку стратегічних рішень.

Мета статті

Метою статті є обґрунтування теоретико-методичних засад формування інформаційно-аналітичного забезпечення стратегічного розвитку виробничого потенціалу підприємства з урахуванням динамічних змін зовнішнього середовища та обмеженості ресурсів.

Результати та їх обговорення

За сучасних умов невизначеності зовнішнього середовища й наявних ресурсних обмежень, управління виробничим потенціалом все більше набуває стратегічного характеру, що вимагає формування системи інформаційного забезпечення, здатної фіксувати поточний стан ресурсів та забезпечувати прогнозування, оцінювання альтернативних варіантів розвитку з можливістю обґрунтування стратегічних управлінських рішень. Такий напрям дослідження передбачає, зокрема обґрунтування механізму використання облікових та аналітичних даних для прийняття довгострокових управлінських рішень щодо розвитку виробничого потенціалу підприємства.

У межах цього напрямку свого наукового розвитку потребує трансформація первинної облікової інформації у структуровані аналітичні показники, які можуть використовуватися для формування стратегічних планів розвитку підприємства, визначення пріоритетних напрямів використання ресурсів та оцінювання інвестиційних проєктів. Таким чином, інформаційно-аналітична система є базисом для узгодження оперативних і стратегічних аспектів управління виробничим потенціалом.

У науковому дискурсі піднімалися різні питання щодо інформаційно-аналітичного забезпечення в цілому, та виробничого потенціалу зокрема. Так, у праці І. Хвальчик інформаційно-аналітичне забезпечення розглядається як система збору, обробки та трансформації інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень, що включає

планову, облікову, нормативно-правову та аналітичну інформацію [15]. У дослідженнях таких учених, як: О. Д. Гудзинського [2], Г. І. Кіндрацької [5], Г. Г. Кірейцева [6], Є. В. Мниха [8], акцент зроблено на ролі обліково-аналітичної інформації як бази для формування стратегічних управлінських рішень, а також на необхідності підвищення якості інформації відповідно до вимог релевантності, достовірності та повноти. Сучасні дослідження [1; 4; 13] спрямовані на розроблення підходів до формування інформаційно-аналітичного забезпечення інноваційного розвитку підприємств, управління бізнес-проєктами та адаптації інформаційних систем до умов цифровізації та євроінтеграції. При цьому підкреслюється необхідність інтеграції інформаційних потоків і аналітичних інструментів у єдину систему управління [10].

У працях українських дослідників також наголошується, що інформаційно-аналітичне забезпечення стратегічного управління виступає інтегруючим елементом, який поєднує всі функціональні підсистеми підприємства та забезпечує безперервність процесу прийняття управлінських рішень [9].

У дослідженнях зарубіжних науковців акцентується увага на необхідності використання аналітичних інструментів для оцінювання ефективності діяльності підприємств, прогнозування розвитку ринків та підтримки стратегічних рішень в умовах глобалізації. Сучасні зарубіжні дослідження також пов'язують розвиток інформаційно-аналітичного забезпечення з концепціями цифрової трансформації, Industry 4.0, системного аналізу та управління знаннями, що передбачає використання великих даних, аналітики та моделювання для прийняття управлінських рішень.

Ключову проблему при формуванні ефективного інформаційно-аналітичного забезпечення стратегічного розвитку виробничого потенціалу підприємства вбачаємо у побудові взаємозв'язку між первинною обліковою інформацією та стратегічними управлінськими рішеннями, що вимагає створення інтегрованої системи трансформації даних у аналітичні індикатори. З метою розв'язання такого наукового завдання

пропонується структурно-логічна схема трансформації первинної облікової інформації (рис. 1), яка відображає послідовність переходу від фіксації господарських операцій до формування стратегічно орієнтованих управлінських висновків.

Запропонована система показників побудована за багаторівневою архітектурою інформаційно-аналітичного забезпечення, яка дозволяє послідовно трансформувати первинну облікову інформацію у релевантні аналітичні показники для ухвалення стратегічних управлінських рішень. Подана структура базується на інтеграції фінансового та управлінського обліку з аналітичними процедурами (коефіцієнтний аналіз, факторний аналіз, індексний метод, економіко-математичне моделювання), що дозволяє на основі фіксації господарських операцій формувати прогнозно-орієнтовані управлінські висновки.

Блок стратегічного розвитку виробничого потенціалу реалізується на основі інтегрованих даних усіх облікових підсистем, прогнозних розрахунків та бізнес-плану. Даний блок призначений для формування стратегічних сценаріїв розвитку виробничого потенціалу та вибору оптимальної стратегії, попередньо здійснивши розрахунки інтегрального індексу виробничого потенціалу, стратегічного розриву, індексу конкурентоспроможності потенціалу та прогнозованої ефективності використання ресурсів.

Формуючи систему показників трансформації первинної облікової інформації, варто моніторити показники інвестиційного забезпечення розвитку з метою обґрунтування доцільності інвестицій у розвиток виробничого потенціалу по оборотам рахунку 15, показникам інвестиційних бюджетів та фінансової звітності (NPV, IRR інвестиційних проєктів, період окупності, коефіцієнт інвестиційної активності, капіталовіддача).

Ґрунтуючись на наявних дослідженнях [11; 12], особливістю запропонованої системи стало врахування компонентної структури виробничого потенціалу (ресурсний, технологічний, кадровий, організаційний, інноваційний), що забезпечує цільову прив'язку показників до об'єктів управління.

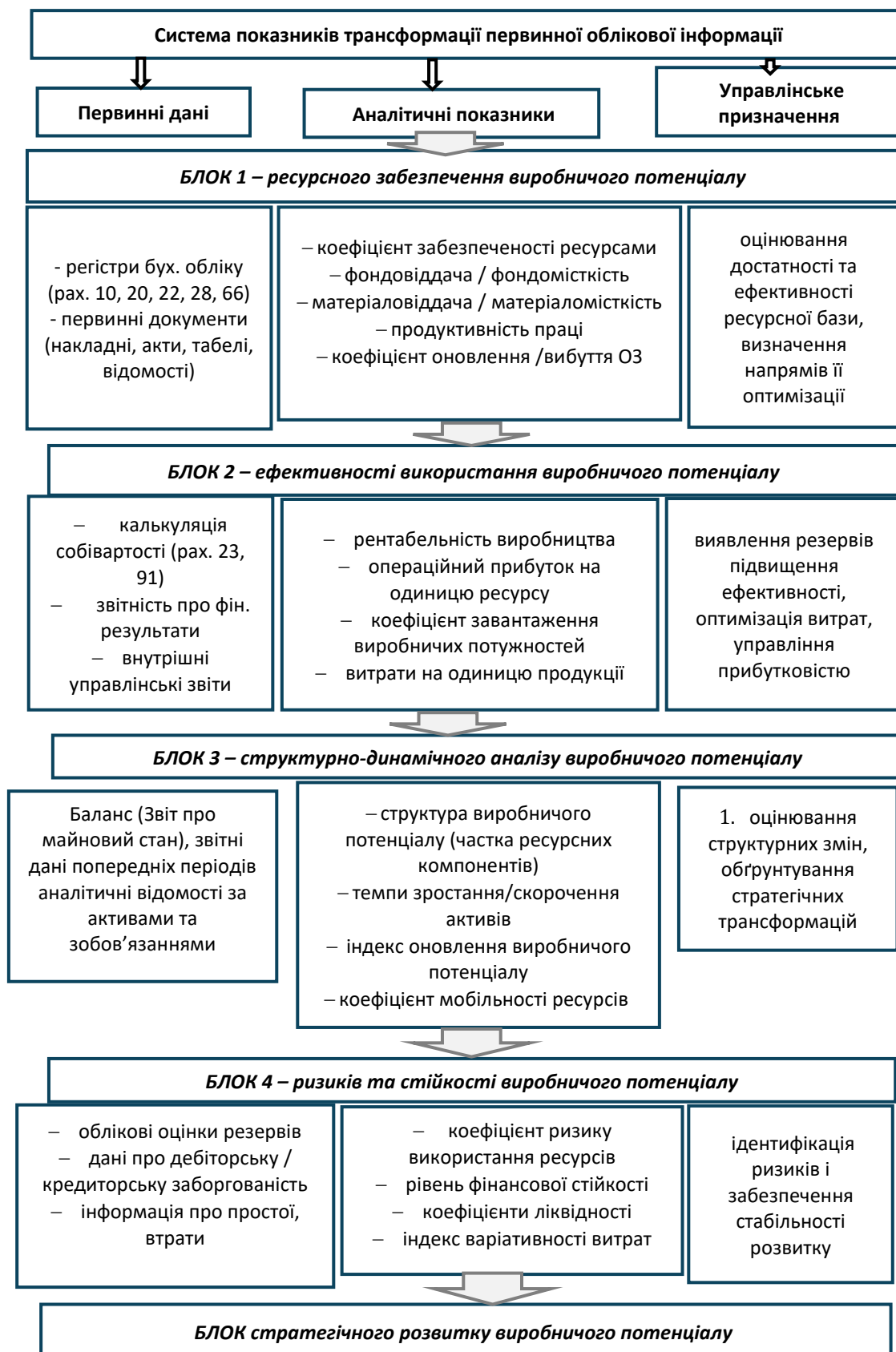

Рис. 1. Структурно-логічна схема трансформації первинної облікової інформації

Джерело: сформовано автором.

Використання даної структурно-логічної схеми забезпечує формування інтегрованої інформаційно-аналітичної системи в межах стратегічного управління виробничим потенціалом підприємства, яка дозволяє:

- здійснювати послідовну трансформацію первинної облікової інформації у систему аналітичних показників, релевантних для стратегічного управління у цифровому середовищі;
- інтегрувати дані фінансового та управлінського обліку з аналітичними методами оцінювання ефективності використання ресурсів;
- забезпечувати комплексний моніторинг стану та динаміки розвитку виробничого потенціалу на основі системи показників й інтегральних індексів;
- формувати варіативні сценарії стратегічного розвитку з урахуванням ресурсних обмежень.

Таким чином, подана вище система забезпечує формування єдиного інформаційного контуру, у якому облікові дані трансформуються у показники ефективності, надалі у інтегральні індикатори розвитку виробничого потенціалу з метою використання у стратегічному плануванні, оцінюванні варіантів альтернатив і контролю реалізації обраної стратегії.

Разом із тим, аналітичні показники, сформовані у даній інформаційно-аналітичній системі, потребують їх узагальнення, систематизації та приведення до єдиного інтегрованого виміру через значну кількість.

Зокрема, А. Лисенко, вказувала на те, що у процесі побудови багаторівневої системи економічних показників деталізовано досліджуються ключові чинники впливу на результати діяльності, а важливе значення при цьому слід надавати показникам ефективності використання ресурсного потенціалу [7, с. 136]. Ученими вже пропонувалось узагальнення результатів аналітичного оцінювання виробничого потенціалу підприємства розраховувати через інтегральний індекс з різними його елементами [16].

Вибір складових інтегрального індексу обумовлений тим, що стратегічний розвиток виробничого потенціалу залежить від наявності ресурсів й ефективності їх використання,

технологічного рівня виробництва, кадрової спроможності, організаційної адаптивності та інноваційної активності підприємства.

Отже, пропонується розрахунок узагальнюючого показника, який дозволить комплексно оцінити рівень розвитку виробничого потенціалу підприємства, враховуючи вплив його основних складових. З огляду на зазначене, доцільним вбачається застосування інтегрального підходу до оцінювання, який передбачає агрегування системи локальних показників у єдиний інтегральний індекс розвитку виробничого потенціалу підприємства. Такий індекс розглядаємо як аналітичний інструмент узагальнення інформації, який також забезпечує можливість кількісного вимірювання рівня розвитку, оцінювання його динаміки.

Інтегральний індекс (формула 1) розвитку виробничого потенціалу підприємства, як результатуючий показник, дозволяє узагальнити багатовимірні характеристики виробничого потенціалу в один показник, який пропонується формувати за такими чотирма ключовими компонентами: ресурсний потенціал (R), ефективність використання (E), інноваційний розвиток (технології) (I), організаційний потенціал (O).

$$I_{\text{вп}} = w_1R + w_2E + w_3I + w_4O \quad (1)$$

де:

$I_{\text{вп}}$ – інтегральний індекс виробничого потенціалу;

R, E, I, O – нормовані індекси складових;

(w) – вагові коефіцієнти (сума вагових коефіцієнтів має дорівнювати одиниці, що забезпечує коректність інтегральної оцінки).

Для даного виразу система показників ефективності виробничого потенціалу забезпечує кількісне оцінювання результативності його використання, тому дозволяє здійснювати моніторинг досягнення стратегічних цілей, оцінювати динаміку розвитку потенціалу та своєчасно коригувати управлінські рішення. У табл. 1 подано основні складові інтегрального індексу та показники, які характеризують їх ефективність і вплив.

Таблиця 1. Показники ефективності для інтегрального індексу розвитку виробничого потенціалу

Складова індексу	Показники ефективності потенціалу	Напрямок впливу	Спосіб нормування
Ресурсний потенціал (R)	Коефіцієнт оновлення основних засобів	стимулятор	x_i/x_{max}
	Капіталовіддача	стимулятор	x_i/x_{max}
	Матеріаловіддача	стимулятор	x_i/x_{max}
	Продуктивність праці	стимулятор	x_i/x_{max}
Ефективність використання (E)	Рентабельність виробництва	стимулятор	x_i/x_{max}
	Собівартість 1 грн продукції	дестимулятор	x_{min}/x_i
	Коефіцієнт завантаження потужностей	стимулятор	x_i/x_{max}
	Маржинальний дохід	стимулятор	x_i/x_{max}
Інноваційний розвиток (I)	Частка інноваційної продукції	стимулятор	x_i/x_{max} x_i/x_{max}
	Частка інвестицій у модернізацію	стимулятор	x_i/x_{max}
	Рівень автоматизації виробничих процесів	стимулятор	x_i/x_{max}
	Коефіцієнт технологічного оновлення	стимулятор	x_i/x_{max}
Організаційний потенціал (O)	Рівень цифровізації управлінських процесів	стимулятор	x_i/x_{max}
	Швидкість прийняття управлінських рішень	дестимулятор / або стимулятор у зворотному вимірі	x_{min}/x_i
	Частка виконаних стратегічних заходів	стимулятор	x_i/x_{max}
	Індекс організаційної гнучкості	стимулятор	x_i/x_{max}

Джерело: сформовано автором.

Показниками-стимуляторами вважають такі, зростання яких позитивно впливає на рівень виробничого потенціалу, зокрема продуктивність праці, капіталовіддача, матеріаловіддача, частка інвестицій у модернізацію. Показниками-дестимуляторами є такі, зростання яких свідчить про погіршення стану потенціалу, зокрема рівень зносу основних засобів, трудомісткість продукції, тривалість виробничого циклу, частка непродуктивних витрат.

Оскільки показники, які характеризують окремі складові виробничого потенціалу, мають різні одиниці виміру, для їх агрегування необхідним є попереднє нормування, що забезпечує приведення показників до єдиної безрозмірної шкали від 0 до 1. Вагові коефіцієнти краще визначати за методом експертних оцінок або методом аналізу ієрархій, що дозволяє врахувати галузеву специфіку, стратегічні пріоритети та значущість окремих компонентів виробничого потенціалу підприємства. У межах апробаційного

розрахунку використаємо рівноваговий підхід, за якого кожна складова інтегрального індексу має однакову вагу $w_i=0,20$. Для розуміння отриманих результатів інтегрального оцінювання варто користуватись представленою у табл. 2 шкалою інтерпретації індексу виробничого потенціалу, яка дозволяє віднести стан виробничого потенціалу підприємства до одного з п'яти рівнів.

Підхід визначення ієрархії рівня розвитку виробничого потенціалу забезпечує кількісне вимірювання рівня розвитку виробничого потенціалу й формує аналітичну основу для прийняття стратегічних і коригувальних управлінських рішень.

З метою представлення практичної здатності запропонованого підходу проведемо розрахунок інтегрального індексу розвитку виробничого потенціалу за даними умовного аграрного підприємства. Після нормування часткових показників використаємо такі значення субіндексів: ресурсний 0,72, ефективність використання 0,65, інноваційно-

технологічний 0,58, організаційний 0,61. У межах апробаційного розрахунку застосуємо рівноваговий підхід, відповідно до якого

ваговий коефіцієнт кожної складової становить 0,25.

Таблиця 2. Шкала інтерпретації інтегрального індексу розвитку виробничого потенціалу

Значення інтегрального індексу ($I_{вп}$)	Рівень виробничого потенціалу	Характеристика рівня	Управлінські рішення
0,00–0,20	Критично низький	Виробничий потенціал є недостатнім для забезпечення стабільного функціонування та реалізації стратегії	Невідкладні антикризові заходи, перегляд ресурсної політики та термінова модернізація
0,21–0,40	Низький	Суттєві структурні та функціональні обмеження у використанні ресурсів	Оновлення ресурсної бази та підвищення ефективності
0,41–0,60	Середній	Задовільний рівень розвитку виробничого потенціалу, існують резерви підвищення ефективності	Доцільно реалізувати заходи з оптимізації використання ресурсів, цифровізації та технологічного оновлення
0,61–0,80	Достатній	Виробничий потенціал забезпечує виконання поточних і стратегічних завдань	Підтримка досягнутого рівня та інвестування в інноваційний розвиток
0,81–1,00	Високий	Підприємство є ефективним збалансованим, та адаптивним	Можливе масштабування діяльності, реалізація інвестиційних стратегій

Джерело: сформовано автором.

Таким чином, підставляючи отримані значення у формулу 1, отримуємо:

$$I_{вп} = 0,25 \times 0,72 + 0,25 \times 0,65 + 0,25 \times 0,58 + 0,25 \times 0,61$$

$$I_{вп} = 0,180 + 0,1625 + 0,145 + 0,15$$

$$I_{вп} = 0,640$$

Отже, за умовним прикладом, інтегральний індекс виробничого потенціалу аграрного підприємства становить 0,640, що відповідає достатньому рівню розвитку виробничого потенціалу підприємства. Отримане значення свідчить, що аграрне підприємство має сформовану ресурсну базу та прийнятний рівень ефективності використання ресурсів, однак потребує посилення інноваційно-технологічної та організаційної складових. З огляду на управлінську позицію, отриманий результат дозволяє зробити висновок, що стратегічні рішення мають бути спрямовані на модернізацію технологій, удосконалення організаційних процесів, розвиток цифрових

інструментів управління та підвищення ефективності використання виробничих ресурсів. Т. Житник у своїй праці [4], присвяченій аналізу ресурсного потенціалу, також акцентує увагу на управлінському потенціалі і його впливі, та важливості формування потенціалу для визначення стратегії аграрного підприємства. О. Федірець з колегами, зауважили, що для забезпечення виробничого потенціалу на підприємстві має бути розроблена зокрема, стратегія управління персоналом [14] та пропонують здійснювати також оперативний аналіз використання основних засобів аграрних підприємств, щоб забезпечити виробничий потенціал.

Визначення інтегрального індексу виробничого потенціалу підприємства дозволить оцінювати динаміку розвитку й порівнювати обрані періоди, визначати істотність впливу окремих складових потенціалу. Розглянута аналітична база є підґрунтям для формування інформаційно-

аналітичної системи стратегічного управління підприємством, яку схематично представлено

на рис. 2.

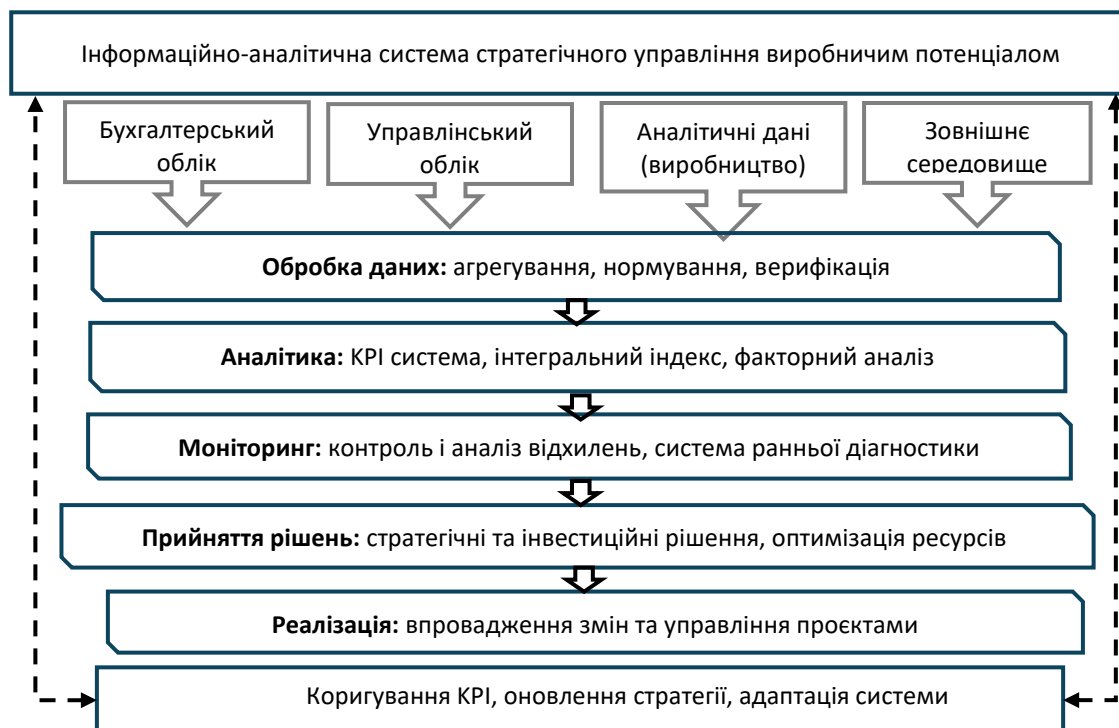

Рис. 2. Інформаційно-аналітична система підтримки стратегічного управління виробничим потенціалом підприємства

Джерело: сформовано автором.

Подана на рис. 2 система функціонує як завершений інформаційно-аналітичний цикл, у якому дані облікових систем трансформуються в аналітику, що дозволяє формувати рішення, які впливають на розвиток, і згодом, оцінюються через систему показників. Запропонована інформаційно-аналітична система (рис. 2) окреслює алгоритм інтеграції облікових, аналітичних та управлінських процесів у єдиному профілі стратегічного управління виробничим потенціалом підприємства. Функціонування такої системи базується на використанні інтегрального індексу розвитку виробничого потенціалу, системи показників ефективності за компонентами виробничого потенціалу та механізму зворотного зв'язку, що дозволяє здійснювати безперервний моніторинг досягнення стратегічних цілей, оцінювати динаміку розвитку та своєчасно коригувати управлінські рішення.

Висновки

Обґрунтовано теоретико-методичні засади формування інформаційно-аналітичного забезпечення стратегічного розвитку виробничого потенціалу підприємства на основі інтеграції облікових, аналітичних та управлінських процесів за сучасних умов обмежених ресурсів. Сформовано структурно-логічну схему трансформації первинної облікової інформації у систему аналітичних показників, що дозволяє забезпечити їх використання під час аналітичних процедур та стратегічному управлінні розвитком виробничого потенціалу. Запропонований інтегральний індекс розвитку виробничого потенціалу як інструмент узагальнення багатовимірних характеристик та кількісного оцінювання рівня його розвитку. Отже, поглиблено методичне обґрунтування такого інтегрального індексу шляхом обґрунтування вибору складових, визначення порядку нормування показників й шкали інтерпретації

результатів. Практична апробація методики на умовних даних підприємства підтвердила можливість використання запропонованого підходу для оцінювання рівня розвитку виробничого потенціалу та прийняття управлінських рішень. Подана інформаційно-

аналітична система дозволяє забезпечити безперервний моніторинг, прогнозування та коригування управлінських рішень, що підвищує їх обґрунтованість і сприяє стратегічному розвитку підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Брехун Н. С., Новіченко Л. С. Обліково-аналітичне забезпечення управління підприємством: теоретичне осмислення економічного змісту. Науковий вісник Ужгородського університету. 2017. Вип. 2. С. 299–304. DOI: [https://doi.org/10.24144/2409-6857.2017.2\(50\).299-304](https://doi.org/10.24144/2409-6857.2017.2(50).299-304).
2. Гудзинський О. Д., Судомир С. М., Гуренко Т. О. Теоретико-методологічні засади результативного управління розвитком підприємств: монографія. Київ : ЦП «Компринт», 2017. 411 с.
3. Житник Т. П. Ресурсний потенціал агропромислового підприємства як фактор стратегії підвищення його конкурентоспроможності. Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету. Економічні науки. 2018. № 1. С. 44–52. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znptdau_2018_1_8.
4. Завербний А. С., Ноджак Л. С., Міщанчук С. А. Інформаційно-аналітичне забезпечення інноваційного розвитку економіки України за євроінтеграційних умов. Економіка та суспільство. 2021. № 33. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-33-5>.
5. Кіндрацька Л. М. Інноваційні трансформації обліково-аналітичного забезпечення управління бізнесом. Фінанси України. 2024. № 3. С. 116–128. DOI: <https://doi.org/10.33763/finukr2024.03.115>.
6. Кірейцев Г. Г., Нехай В. А. Обліково-аналітична система сільськогосподарського підприємства в умовах антикризового управління. Облік і фінанси АПК. 2009. № 3. С. 84–90. URL: <http://ir.stu.cn.ua/handle/123456789/8483>.
7. Лисенко А. М. Економічний потенціал суб'єктів господарювання сфери агробізнесу: особливості формування, систематизація показників, методи оцінки. Концептуальні підходи та механізми стимулювання розвитку соціально-економічних систем та суб'єктів ринку: монографія / за заг. ред. Н. В. Шандової. Херсон : Вишемирський В. С., 2023. Розд. 2.2. С. 90–149. URL: <https://dspace.kntu.kr.ua/handle/123456789/12996>.
8. Мних Є. В., Брадул О. М. Обліково-аналітичне забезпечення в інформаційній системі управління корпораціями. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». 2009. № 647. С. 129–136.
9. Обліково-аналітичне забезпечення суб'єктів господарювання в умовах євроінтеграції: монографія / Н. М. Позняковська, С. Я. Зубілевич, О. Л. Міклуха та ін. Рівне : НУВГП, 2019. 414 с. URL: <https://surl.li/kihuni>.
10. Обліково-аналітичне і організаційно-правове забезпечення діяльності аграрних підприємств: монографія / Р. Ф. Бруханський, М. К. Пархомець, П. Р. Пуцентайло та ін. Тернопіль : Крок, 2015. 300 с. URL: <https://surl.li/wacwkn>.

11. Побережна Н. М. Аналіз існуючих методів оцінки виробничого потенціалу. Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Економічні науки. Черкаси : ЧДТУ, 2011. Вип. 28, ч. 2. С. 95–100.
12. Свиноус І. В., Гаврик О. Ю., Хомяк Н. В., Хомовий С. М., Заболотній В. С. Удосконалення методичних підходів до оцінки складових виробничого потенціалу сільськогосподарських підприємств в умовах трансформації системи обліку та фінансової звітності. Економіка та управління АПК. 2021. № 1. С. 154–165. DOI: <https://doi.org/10.33245/2310-9262-2021-163-1-154-165>.
13. Тюріна Н. М., Назарчук Т. В., Шкабара Н. В. Формування інформаційно-аналітичного забезпечення управління бізнес-проектами підприємства. Innovation and Sustainability. 2022. № 2. С. 68–77. DOI: <https://doi.org/10.31649/ins.2022.2.68.77>.
14. Федірець О. В., Стовба В. О., Солодчук Т. В. Сутність та особливості формування системи менеджменту виробничого потенціалу підприємства. Приазовський економічний вісник. 2022. № 1 (30). С. 74–80. DOI: <https://doi.org/10.32840/2522-4263/2022-1-13>.
15. Хвальчик І. Л., Волощук Л. О. Сутність інформаційно-аналітичного забезпечення управління підприємством. Economics: Time Realities. 2020. № 1 (47). DOI: <https://doi.org/10.15276/ETR.01.2020.10>.
16. Чиж Л. Методика оцінки рівня ефективності використання виробничого потенціалу підприємства портової діяльності. Розвиток методів управління та господарювання на транспорті. 2021. № 3 (76). С. 5–16. DOI: <https://doi.org/10.31375/2226-1915-2021-3-5-16>.

REFERENCES

1. Brokhun, N. S., & Novichenko, L. S. (2017). Accounting and analytical support for enterprise management: Theoretical understanding of economic content. *Scientific Bulletin of Uzhhorod University*, 2(50), 299–304. [https://doi.org/10.24144/2409-6857.2017.2\(50\).299-304](https://doi.org/10.24144/2409-6857.2017.2(50).299-304)
2. Hudzynskyi, O. D., Sudomyr, S. M., & Hurenko, T. O. (2017). *Theoretical and methodological principles of effective management of enterprise development: Monograph*. Kompyrnt.
3. Zhytnyk, T. P. (2018). Resource potential of an agro-industrial enterprise as a factor in the strategy for increasing its competitiveness. *Collection of Scientific Papers of Tavria State Agrotechnological University. Economic Sciences*, 1, 44–52. http://nbuv.gov.ua/UJRN/znptdau_2018_1_8
4. Zaverbnyi, A. S., Nodzhak, L. S., & Mishchanchuk, S. A. (2021). Information and analytical support for the innovative development of Ukraine's economy under European integration conditions. *Economy and Society*, 33. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-33-5>
5. Kindratska, L. M. (2024). Innovative transformations of accounting and analytical support for business management. *Finance of Ukraine*, 3, 116–128. <https://doi.org/10.33763/finukr2024.03.115>
6. Kireitsev, H. H., & Nekhai, V. A. (2009). Accounting and analytical system of an agricultural enterprise under crisis management. *Accounting and Finance of AIC*, 3, 84–90. <http://ir.stu.cn.ua/handle/123456789/8483>

7. Lysenko, A. M. (2023). Economic potential of agribusiness entities: Formation features, systematization of indicators, and assessment methods. In N. V. Shandova (Ed.), *Conceptual approaches and mechanisms for stimulating the development of socio-economic systems and market entities: Monograph* (pp. 90–149). Vyshemyrskyi V. S. <https://dspace.kntu.kr.ua/handle/123456789/12996>
8. Mnykh, Ye. V., & Bradul, O. M. (2009). Accounting and analytical support in the information system of corporate management. *Bulletin of Lviv Polytechnic National University*, 647, 129–136.
9. Pozniakovska, N. M., Zubilevych, S. Ya., Miklukha, O. L., et al. (2019). *Accounting and analytical support for business entities under European integration: Monograph*. National University of Water and Environmental Engineering. <https://surl.li/kihuni>
10. Brukhanskyi, R. F., Parkhomets, M. K., Putsenteilo, P. R., et al. (2015). *Accounting, analytical, organizational and legal support for the activities of agricultural enterprises: Monograph*. Krok. <https://surl.li/wacwkn>
11. Poberezhna, N. M. (2011). Analysis of existing methods for assessing production potential. *Collection of Scientific Papers of Cherkasy State Technological University. Economic Sciences*, 28(2), 95–100.
12. Svyynous, I. V., Havryk, O. Yu., Khomiak, N. V., Khomovyi, S. M., & Zabolotnii, V. S. (2021). Improving methodological approaches to assessing components of the production potential of agricultural enterprises under transformation of the accounting and financial reporting system. *Economics and Management of AIC*, 1, 154–165. <https://doi.org/10.33245/2310-9262-2021-163-1-154-165>
13. Tiurina, N. M., Nazarchuk, T. V., & Shkabara, N. V. (2022). Formation of information and analytical support for managing enterprise business projects. *Innovation and Sustainability*, 2, 68–77. <https://doi.org/10.31649/ins.2022.2.68.77>
14. Fedirets, O. V., Stovba, V. O., & Solodchuk, T. V. (2022). Essence and features of forming an enterprise production potential management system. *Pryazovskyi Economic Herald*, 1(30), 74–80. <https://doi.org/10.32840/2522-4263/2022-1-13>
15. Khvalchuk, I. L., & Voloshchuk, L. O. (2020). Essence of information and analytical support for enterprise management. *Economics: Time Realities*, 1(47). <https://doi.org/10.15276/ETR.01.2020.10>
16. Chyzh, L. (2021). Methodology for assessing the level of efficiency in using the production potential of a port activity enterprise. *Development of Management and Entrepreneurship Methods on Transport*, 3(76), 5–16. <https://doi.org/10.31375/2226-1915-2021-3-5-16>

Semenov Oleksandr, Postgraduate Student, State Biotechnological University, Ukraine

Information and analytical support for the strategic development of production potential

Abstract

In the current context of increasing environmental uncertainty, resource constraints, technological transformations, and the need to enhance enterprise resilience, the issue of forming effective information and analytical support for the strategic development of production potential is becoming increasingly relevant. Traditional approaches to the use of accounting information are mainly focused on the retrospective reflection of business transactions, which limits the possibilities of forecasting, evaluating alternatives, and making strategic management decisions.

The purpose of the article is to substantiate the theoretical and methodological foundations for the formation of information and analytical support for the strategic development of an enterprise's production potential, taking into account dynamic changes in the external environment and resource constraints.

The study applies the methods of a systems approach, generalization, comparison, structural and logical analysis, the index method, normalization of indicators, as well as elements of integral assessment. The application of these methods made it possible to formulate the logic of the relationship between accounting information, analytical indicators, forecast calculations, and management decisions.

The expediency of forming an integrated information and analytical system that combines accounting, analytical, forecasting, and management components within a single information framework is substantiated. A structural and logical model for transforming primary accounting information into a system of strategically oriented indicators is proposed. An integral index of production potential has been developed, which includes resource potential, efficiency of use, innovative development, and organizational potential. The procedure for its formation has been specified through the normalization of indicators, determination of weighting coefficients, and interpretation of results. An example of calculating the integral index based on conditional data is presented, confirming the possibility of practical application of the proposed approach. An information and analytical system for supporting the strategic management of an enterprise's production potential is recommended, functioning as a closed cycle of transforming accounting data into management decisions with feedback.

The practical significance of the results lies in the possibility of using the proposed information and analytical system and integral index to monitor the state of production potential, identify its weak components, assess development dynamics, and substantiate strategic management decisions regarding production modernization, resource optimization, and enhancement of enterprise competitiveness.

Keywords: information and analytical support; production potential; strategic development; accounting information; analytical indicators; integral index; management decisions.

Cite as: Semenov, O. (2025). Information and analytical support for the strategic development of production potential. *Economic analysis*, 35 (1), 740-751. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2025.01.740>